

Ruimtelijke onderbouwing

Jules van Hasseltweg 1
Te kamperveen

Datum: 27 oktober 2022

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding en doelstelling	3
1.2	Begrenzing plangebied	3
1.3	Bestemmingsplan	4
1.4	Leeswijzer	5
2	Huidige en toekomstige situatie	6
2.1	Bestaande situatie	6
2.2	Gewenste situatie	6
3	Beleidskader	7
3.1	Provinciale Omgevingsvisie Overijssel	7
3.1.1	Gebiedsspecifieke beleidskeuzes (of)	7
3.1.2	Ontwikkelingsperspectieven (Waar?)	8
3.1.3	Gebiedskenmerken (Hoe?)	8
3.2	Gemeentelijk beleidskader 'Bouwsteen energie'	9
4	Omgevingsaspecten	10
4.1	Bedrijven en milieuzonering	10
4.2	Geluid	10
4.3	Externe veiligheid - plaatsgebonden risico	10
4.3.1	Werpafstanden	10
4.3.2	Gasleidingen	11
4.4	Landschap	12
4.5	Archeologie	12
4.6	Stikstof	12
5	Uitvoerbaarheid	13
5.1	Economische haalbaarheid	13
5.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	13
5.3	Afweging en conclusie	13
6	Overzicht bijlagen	13

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Namens cliënt is voor plaatsing van een kleine windturbine aan de Jules van Hasseltweg 1 te Kamperveen een vooroverleg ingediend bij het bevoegd gezag. In de principe-uitspraak, bij u bekend met kenmerk 0166ESUITE387732022 is aangegeven dat het bevoegd gezag positief staat tegenover het plan en daarom bereid is om onder voorwaarden medewerking te verlenen aan het plan.

Een voorwaarde uit het beleid is dat de windmolen duidelijk onderdeel is van het bedrijf en dus ook op het erf moet worden geplaatst (binnen bouwvlak). Hier is in voorzien. Windturbines hebben een langere levensduur dan 10 jaar. Derhalve is het bevoegd gezag van mening dat medewerking moet worden verleend via een uitgebreide procedure. Daarbij is er sprake van strijdigheid met de hoogte van een bouwwerk geen gebouw zijnde en bestaat er geen binnenplanse mogelijkheid waarbij kan worden aangesloten. Als laatste wordt verzocht om omwonenden op de hoogte te stellen van het plan en hen de mogelijkheid te geven hierop te reageren.

Onderdeel van de aanvraag omgevingsvergunning is het aanleveren van een ruimtelijke onderbouwing. Hier wordt middels voorliggend document in voorzien.

1.2 Begrenzing plangebied

Het plangebied is gesitueerd in het buitengebied van de gemeente Kampen, ten oosten van de kern Kamperveen. Het bedrijf is gelegen in de nabijheid van de IJssel, ten westen van de N763. In de directe omgeving zijn verder een aantal burgerwoningen en agrarische bedrijven gesitueerd. De beoogde windmolen is gelegen op een afstand van 195 meter ten opzichte van de dichtstbijzijnde woning. De overige gronden zijn in gebruik als agrarisch weideland.

Figuur 1: luchtfoto plangebied. Bron: streetsmart.cyclomedia.nl.

1.3 Bestemmingsplan

Het perceel valt onder het regime van het bestemmingsplan 'Buitengebied 2014', zoals vastgesteld op 6 maart 2014. De gronden hebben de bestemming 'Agrarisch – Agrarisch bedrijf' met de functieaanduiding 'agrarisch loonbedrijf' of 'Tuin'. De gronden hebben afwisselend de dubbelbestemmingen 'Waarde – Archeologie 1', 'Waarde – Archeologie 2' en / of 'Waarde – Landschap'. Op het perceel is een bouwvlak ingetekend.

De voor 'Agrarisch – Agrarisch bedrijf' aangewezen gronden zijn bestemd voor de uitoefening van een agrarisch bedrijf in de vorm van een agrarisch bedrijf met een grondgebonden agrarische bedrijfsvoering. Gebouwen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak en ten behoeve van een volwaardig of reëel agrarische bedrijf worden gebouwd. De bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde mag niet meer bedragen dan 10 meter (artikel 4.2.6 sub e).

Figuur 2: Plankaart vigerende bestemmingsplannen. Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl

Cliënt wenst op het perceel een kleine windturbine te plaatsen met een as-hoogte van 20 meter. Derhalve kan er niet worden voldaan aan artikel 4.2.6 sub e. In het bestemmingsplan zijn geen binnenplanse bevoegdheden opgenomen welke onderhavig plan mogelijk maken. Het provinciale beleid stelt echter dat buiten de uitsluitingsgebieden wind (in de uitsluitingsgebieden zijn alle vormen van windturbines, dus ook de erfmolens, uitgesloten) erfmolens in principe zijn toegestaan. Deze erfmolens worden getoetst aan de ruimtelijke kwaliteitseisen van de Catalogus Gebiedskenmerken.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 1 vormde de inleiding op het plan. In hoofdstuk 2 worden de huidige en toekomstige situatie beschreven. De beleidsmatige onderbouwing van het plan wordt in hoofdstuk 3 gegeven. In hoofdstuk 4 wordt het plan getoetst aan wetgeving aangaande aspecten zoals bodem, archeologie en dergelijke. In hoofdstuk 5 volgt de economische en maatschappelijke haalbaarheid van het plan.

2 Huidige en toekomstige situatie

2.1 Bestaande situatie

Op de locatie exploiteert cliënt een melkveehouderij en een loon- & grondverzetbedrijf (Ten Hove Kamperveen). Ten behoeve van het bedrijf zijn op de locatie een bedrijfswoning, een aantal bedrijfsgebouwen, een aantal sleufsilos en wat buitenopslag aanwezig.

2.2 Gewenste situatie

Cliënt wenst zijn bedrijfsvoering op het gebied van energieverbruik te verduurzamen. Om in de totale energiebehoefte van het bedrijf te voorzien wenst cliënt een kleine windturbine op het perceel te realiseren. Deze turbine heeft een as-hoogte van 20 meter en een rotordiameter van 15,85 meter. Bij toekomstige groei van het agrarisch bedrijf, en daarmee tevens van de energiebehoefte van het bedrijf, is het voor cliënt tevens mogelijk om zonnepanelen aan te sluiten en zo het aanbod van de twee typen duurzame energie te reguleren. Een visualisatie van de gewenste situatie is in onderstaand figuur weergegeven.

De wieken bestaan uit een loek van kunststof composiet welke niet spiegelt met een houtkleur (RAL 1001). De mast bestaat uit een lichtgroene kleur (RAL 6019). Met deze natuurlijke kleuren past de windturbine zo goed mogelijk in zijn omgeving.

Figuur 3: Tekening gewenste situatie en visualisatie kleine windturbine

Figuur 4: Visualisatie kleine windturbine. Bron: VanWestreenen

3 Beleidskader

3.1 Provinciale Omgevingsvisie Overijssel

Op 12 april 2017 is de Omgevingsvisie 'Beken kleur' vastgesteld door Provinciale Staten en vanaf 1 mei 2017 is deze van kracht gegaan. Op 15 december 2020 hebben Provinciale Staten de Actualisatie Omgevingsvisie Overijssel 2021 vastgesteld, deze geldt vanaf 1 februari 2022. In de visie staat beschreven welke ontwikkelingsrichting de provincie binnen haar grenzen de komende tijd voor ogen heeft. De leidende principes, ook wel 'rode draden', zijn duurzaamheid, ruimtelijke kwaliteit en sociale kwaliteit.

Om te bepalen of een initiatief bijdraagt aan de provinciale ambities, gebruikt de provincie het Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel. In dit uitvoeringsmodel staan de stappen of, waar **en** hoe centraal.

3.1.1 Gebiedsspecifieke beleidskeuzes (of)

Het plan is niet gesitueerd binnen het Natuurnetwerk Nederland of het Nationaal Landschap. Er zijn geen gebiedsspecifieke beperkingen ter hoogte van het plangebied.

3.1.2 Ontwikkelingsperspectieven (Waar?)

Het plangebied is gelegen in het ontwikkelingsperspectief 'Agrarisch ondernemen in het grootschalig landschap'. Dit ontwikkelingsperspectief omvat gebieden waar verdere modernisering en schaalvergroting van de landbouw in combinatie met verduurzaming de ruimte krijgt. Die ruimte kan verdiend worden door te investeren in kwaliteitsvoorwaarden. Onder verduurzaming verstaan we hier: realisatie van de waterkwaliteitsdoelen, gezondheid en welzijn van mens en dier, bijdrage aan de energietransitie, natuuropgaven, klimaatbestendigheid en ketenoptimalisatie, en ontwikkelen met aandacht voor – en waar mogelijk in dialoog met – omwonenden. Agrarische ondernemers staan voor de uitdaging om hun – vaak grote – gebouwen en erven zo vorm te geven dat ze passen bij maat en schaal van het landschap en de ruimtelijke en milieukwaliteit versterken.

Het ontwikkelingsperspectief *Agrarisch ondernemen in het grootschalig landschap* biedt ruimte aan concurrerende en innovatieve vormen van landbouw en aan opwekking van hernieuwbare energie. Denk daarbij aan zonnepanelen, maar ook aan windenergie en biovergisters. Wat betreft windenergie liggen vanuit de optiek van rendement de beste (wind)kansen in het noorden en noordwesten van de provincie: daar waait het het hardst.

Het ontwikkelingsperspectief biedt derhalve ruimte voor het plaatsen van een kleine windturbine.

3.1.3 Gebiedskenmerken (Hoe?)

De gebiedskenmerken zijn aangeduid in de omgevingsverordening en nader toegelicht in de Catalogus Gebiedskenmerken. Onderstaand zijn de gebiedskenmerken ter hoogte van de planlocatie beschreven.

Laagveenontginningen

Het plangebied is gelegen binnen de laagveenontginningen (zie figuur 5). Dit betreft een open, laag en nat landschap, ontstaan door occupatie vanuit de bewoonde hogere randen. Het landschap bestaat uit een polderlandschap en slagenlandschap, vormgegeven in opstreckende verkaveling en een rechtlijnige ontginningsstructuur. De grote open ruimtes, het patroon van sloten met beplantingen, en de vochtige bloemrijke weides geven dit landschap grote belevingswaarde en zijn essentieel voor de leefomgeving van weidevogels. De grondgebonden landbouw is de drager van deze kwaliteiten. Er wordt gestreefd naar de instandhouding van de ter plaatse karakteristieke maat en schaal van de ruimte, met onderscheid tussen de gebieden met grote open ruimtes en de gebieden met een langgerekte kavelstructuur met beplanting. Het slotenpatroon en de houtsingels accentueren de ruimtelijke structuur. Beplantingen bestaan uit els, berk, eik en divers struweel.

In de paragraaf met betrekking tot het aspect landschap wordt beschreven hoe er met de situering van de windturbine rekening is gehouden met deze ontginningsstructuur.

Figuur 5: Gebiedskenmerken uit provinciale verordening Overijssel.

Verspreide bebouwing

Het gebied heeft verspreide bebouwing. Er wordt gestreefd om de erven opnieuw te verbinden met het landschap. Als ontwikkelingen plaats vinden op erven, dan dragen deze bij aan behoud en versterking van de kenmerkende erfstructuur en volumematen, blijft er een duidelijk onderscheid voorkant- achterkant en vindt koppeling van het erf aan landschap plaats, overeenkomstig de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving.

In de paragraaf met betrekking tot het aspect landschap wordt beschreven hoe er met de situering van de windturbine rekening is gehouden met deze erfstructuur

Informele trage netwerk

Ter hoogte van het plangebied zijn geen recreatieve wandelpaden en fietspaden aanwezig. Het perceel is gesitueerd langs een reguliere landweg. De realisatie van een kleine windturbine heeft derhalve geen invloed op het informele trage netwerk.

Windenergie

In de omgevingsvisie zijn gebieden aangewezen die wel of juist niet geschikt zijn voor windenergie. Het plangebied is gesitueerd binnen het gebied waar onder voorwaarden ruimte wordt geboden voor windenergie. Hier zijn erfmolens in principe toegestaan, waarbij er wordt getoetst aan de ruimtelijke kwaliteitseisen van de Catalogus Gebiedskenmerken.

3.2 Gemeentelijk beleidskader 'Bouwsteen energie'

Burgemeester en wethouders hebben op 28 april 2020 de 'Bouwsteen energie omgevingsvisie' vastgesteld. In het beleidsstuk staat waar de gemeente Kampen ruimte wil bieden voor de noodzakelijke grootschalige opwekking van duurzame energie door zonneparken en windturbines en welke voorwaarden en criteria hierbij worden gehanteerd.

Er wordt beschreven dat kleine windturbines met een ashoogte van maximaal 20 meter in principe overal mogen worden geplaatst. Onderhavig plan kan derhalve aansluiten bij het gemeentelijke beleid 'Bouwsteen energie'.

4 Omgevingsaspecten

Voor toepassing van een afwijking op basis van het beleidskader moet tevens een afweging plaatsvinden van enkele overige milieuaspecten, in dit geval milieuzonering, geluid en externe veiligheid.

4.1 Bedrijven en milieuzonering

Bij nieuwe ontwikkelingen dient voldoende afstand te worden aangehouden tussen milieubelastende activiteiten en gevoelige functies. In de publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' (Vereniging van Nederlandse Gemeenten, verder: VNG-brochure) worden hiervoor richtafstanden gegeven. In de VNG-brochure zijn afstanden opgenomen voor windmolens met een rotordiameter van 20 tot 50 meter. Voor een windmolen met een rotordiameter van 20 meter dient een richtafstand van minimaal 100 meter te worden aangehouden. Voor kleinere windturbines kan ons inziens een richtafstand van minimaal 50 meter worden aangehouden. Onderhavig plan voldoet hieraan, maar ook aan de richtafstand van minimaal 100 meter. De meest dichtstbijzijnde woonbestemming ligt op een afstand van circa 195 meter van de dichtstbijzijnde windturbine. De gewenste kleine windturbines zijn onderdeel van de inrichting van het bedrijf cliënt, waardoor de bedrijfswoning niet getoetst wordt als zijnde het dichtstbijzijnde gevoelige object.

4.2 Geluid

Op 11 mei 2022 is door Antea Group een akoestisch onderzoek op de locatie uitgevoerd. Uit de onderzoeksresultaten blijkt dat wordt voldaan aan de grenswaarden uit het Activiteitenbesluit. Het onderzoek is opgenomen als bijlage bij de aanvraag. Het Nevele-arrest is niet van toepassing, omdat hier slechts sprake is van de oprichting van één windturbine.

4.3 Externe veiligheid - plaatsgebonden risico

4.3.1 Werpafstanden

Ten gevolge van een incident kunnen zich onderdelen verspreiden in de omgeving van de windturbine. De verspreiding in de omgeving wordt aangegeven in kansafstanden (de plaatsgebonden risicocontouren: PR) en effectafstanden (de werpafstanden). Voor de beoogde windturbine zijn daarom de PR 10^{-5} , PR 10^{-6} en werpafstanden bepaald aan de hand van de ashoogte en rotordiameter, zie bijlage 'risicoberekening windturbines BW80'.

Voor een windturbine met een rotordiameter van 15,85 meter gelden voor een ashoogte variërend van 15 tot 40 meter de volgende contouren en werpafstanden:

Ashoogte	PR 10 ⁻⁵ contour	PR 10 ⁻⁶ contour	Maximale werpafstand	Maximale werpafstand bij overtoeren
15 m	6	23	58	192
20 m	6	28	61	197
25 m	5	29	65	201
30 m	5	31	68	206
35 m	5	36	71	210
40 m	5	41	74	214

De beoogde windturbine heeft een ashoogte van 20 meter. Derhalve geldt een PR 10⁻⁶ contour van 28 meter. Binnen deze afstand zijn geen kwetsbare objecten aanwezig. De maximale werpafstand bedraagt 61 meter. Ook deze afstand wordt ruim behaald. In de windturbine is een beveiliging geïnstalleerd ter voorkoming van overtoeren. De maximale werpafstand bij overtoeren zal in de praktijk derhalve niet voorkomen. Het plaatsgebonden risico is geen belemmering voor het realiseren van de kleine windturbine.

4.3.2 Gasleidingen

Op circa 30 meter van het plangebied (en tevens de locatie van de windmolen) is een hogedruk gasleiding gelegen. Dit valt binnen de risicoafstand, waardoor afstemming met de Gasunie noodzakelijk wordt geacht. Dit heeft dan ook onlangs plaatsgevonden. Met gegevens/data vanuit de Gasunie heeft AnteaGroep een vervolganalyse uitgevoerd (datum: 31 januari 2023).

Bij een incident bij een windturbine kunnen onderdelen loskomen en zich in de omgeving verspreiden. Hierbij kunnen personen (dodelijk)verwond worden of kunnen installaties beschadigd raken. De kans op een dergelijk incident bij windturbine is heel klein, maar kan niet worden uitgesloten. In opdracht van Rengineers zijn in december 2021 de verschillende veiligheidsafstanden van de BW80 berekend. De rapportage van dit onderzoek is bijgevoegd. Uit de rapportage volgde een werpafstand bij een nominaal toerental van 61 meter (zie bovenstaande tabel onder paragraaf 4.3.1). Uit de hieronder weergegeven tabel blijkt dat leidingen zijn gelegen binnen de werpafstand bij een nominaal toerental.

Nummer leiding	Diameter	Druk	Gem. diepteligging	Afstand windturbine
N-570-29	9 inch	40 Bar	1,2 meter	35 meter
N-570-21	7 inch	40 Bar	1,4 meter	40 meter

Dit betekent dat een afgebroken blad van een windturbine, de strook waarin de hogedruk aardgastransportleidingen liggen, kan treffen. Het eventueel optreden van het scenario mastfalen heeft geen impact op de leidingen, omdat de afstand tot de leidingen groter is dan de tiphoogte van de windturbine.

In de rapportage van de risicoberekening is aangegeven dat een rotorblad een gewicht heeft van 135 kg. Als bij een blad-incident een bladdeel de kritische strook van de leidingen treft, dringt het blad deels in de bodem en geeft de inslag ook een dreun waarvan de trilling dieper de bodem indringt. Voor het blad van een BW80 geldt dat bij een incident het blad in de bovenlaag (20 tot 50 cm) blijft steken. Vanwege de

beperkte massa van het blad, en de sterkte van de buisleidingen, zullen de onderliggende buisleidingen niet ontwricht raken.

Opgemerkt wordt dat ten aanzien van de impact van de inslag zijn er grote verschillen met een windturbine met een thans gangbare ashoogte van 150 tot 200 meter. Een blad van de BW80 komt los op veel lagere hoogte en het gewicht van een blad is aanzienlijk minder dan van een grote windturbine. Van een grote windturbine is het bladgewicht snel meer dan 30 ton.

4.4 Landschap

De dubbelbestemming in het kader van landschap is niet van toepassing op de locatie van de beoogde windturbine. Voorwaarde voor het plaatsen van een windturbine is wel dat deze landschappelijk goed ingepast moet worden in haar omgeving.

De windturbine wordt gerealiseerd op het achtererf, ter plaatse van de bestaande buitenopslag. De windturbine wordt derhalve binnen het bedrijfserf geplaatst. Het bouwvlak is hier reeds omringd door beplanting. Ons inziens is met de beoogde situering geen extra aanplant noodzakelijk en de windturbine goed inpasbaar in de omgeving.

4.5 Archeologie

Op de beoogde locatie voor de kleine windturbine rust geen archeologische dubbelbestemming.

4.6 Stikstof

Voor onderhavig initiatief aan de 'Jules van Hasseltweg 1' is een stikstofberekening uitgevoerd in AERIUS Versie 2023. N.a.v. van de berekening is gebleken dat het plan geen gevolgen heeft waarbij significante negatieve effecten op Natura 2000-gebieden optreden. Het doel van onderhavig plan is de realisatie van een kleine windturbine. Gemeente Kampen heeft verzocht aanvullende gegevens aan te leveren waaruit blijkt dat het voorgenomen project geen onevenredige aantasting van de milieusituatie tot gevolg heeft

Voor deze berekeningen is een 'worst-case' benadering gekozen, waarbij de emissies die optreden ruim zijn aangehouden. Uit de berekeningen blijkt dat er geen rekenresultaten boven de 0,00 mol/ha/j verkregen worden op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden. Hieruit blijkt dat in de toegepaste 'worst-case' benadering de stikstofdepositie niet leidt tot significant negatieve effecten op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden. Verder leidt de gebruiksfase van de windturbine leidt niet tot relevante emissies voor wat betreft het aspect stikstof.

Er kan derhalve worden gesteld dat er geen sprake is van aantasting van de milieusituatie (zie bijlage voor de toelichting op de berekening en de Aeriusberekening zelf voor de verder uitwerking).

5 Uitvoerbaarheid

5.1 Economische haalbaarheid

Het vereiste om te voldoen aan een goede ruimtelijke ordening brengt met zich mee dat een oordeel wordt uitgesproken over de economische uitvoerbaarheid. In onderhavige situatie gaat het om het plaatsen van een kleine windturbine. De ontwikkeling hiervan is een particulier initiatief, dat volledig met de eigen middelen wordt gefinancierd. Ten behoeve van de realisering van dit plan hoeven door de gemeente Kampen geen voorzieningen te worden getroffen. Eventuele planschade komt voor de rekening van de initiatiefnemer.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Het plan zal bij publicatie op de gebruikelijke wijze ter inzage gaan. Er is sprake van een uitgebreide procedure waarbij een ieder een zienswijze kan indienen tegen het ontwerpbesluit (artikel 3.12 lid 5, Wabo). Vervolgens zal de reactie worden beoordeeld en bezien of het aanleiding zal geven tot aanpassing van het plan.

5.3 Afweging en conclusie

De beoogde ontwikkeling draagt bij aan de economische vitaliteit van het buitengebied. In algemene zin kan onderhavig plan derhalve als een wenselijke ontwikkeling worden beschouwd gezien het duurzaam opwekken van energie. Uit de toelichting blijkt dat de beoogde ontwikkeling past in het beleid van de provincie. Het plan is getoetst aan ruimtelijke, milieutechnische en andere relevante aspecten. Deze aspecten leveren geen belemmering op voor het onderhavig plan. Voorts kan het plan als uitvoerbaar worden beschouwd. Eindconclusie kan derhalve zijn dat het plan in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening en dat er geen belemmeringen bestaan welke planrealisering in de weg staat.

6 Overzicht bijlagen

- Afschrift milieumelding/activiteitenbesluit
- Bouwtekening met beoogde situatie
- Bestwatt 80 20mtr zonder kooien
- CE verklaring
- Kleinwind keurmerk BW80
- Risicoberekening Windturbines BW80
- Slagschaduwrapport
- Funderingsberekening
- Mastberekening
- Buurtparticipatie
- Stikstof rapportage
- AERIUS berekening